

– om det annonserade preparatet är från samma ämnesområde.

JM anmärker även på att Seretide Diskus (beta2-agonist och inhalationssteroid) och två coxiber annonseras i Tema Allmänmedicin. Dessa preparat har flitigt annonserats i de flesta utgåvor under hela förra året, varför det är svårt att dra slutsatser om att de också finns med i Tema-tidningarna.

Den övriga kritiken är av samma halt. Jag blir därför alltmer övertygad om att DM, trots JMs kritik, ska fortsätta att publicera Tema-nummer på exakt samma vis som hittills. Under ledning av Maja Florin, som är en av landets mest kompetenta medicinjournalister, har Tema-tidningarna förnyat bevakningen av svensk sjukvård. (En knorr i sammanhanget är att Läkartidningen för något år sedan förgäves försökte värva Maja Florin.)

Fem raka frågor

JMs kritik får jag och redaktionen alltså försöka leva med. Men det finns några frågor som JM under en dryg månad undviktit att besvara, trots att det var han som initierade dem. Dem är JM skyldig att besvara – för trovärdighetens skull:

1. Ge konkreta exempel på sådana faktafel i DM som kan ha orsakats av undermålig faktagranskning.
2. Redovisa exempel på när kommersiella annonser i DM påverkat det redaktionella innehållet.
3. Ge exempel på när DM skulle ha använt felaktiga spridningssiffror.
4. Förklara att LT under ett och samma år (2002) i sin egen marknadsföring hävdar att tidningen har 98 procent av läkarna som läsare. Några månader senare sjönk antalet läsare i de egna annonserna plötsligt till 68,3 procent.
5. Avge en utförlig jävsdeklaration, för redaktionen och dig själv.

Om utrymmet i LT inte skulle räcka till kan jag erbjuda spaltutrymme i DM! Om JM bara skulle prioritera en enda fråga är det den sista som är viktigast, för mig och alla andra läsare av Läkartidningen. •

Kommentar

Josef Milerad svarar i nästa veckas nummer och därmed sätter vi också punkt för denna debatt.

red

Bisarr debatt i syfte att avleda kritik mot undermålig forskning och mediala larm

II Det har gått flera månader sedan jag i och med ett genmäle till Dagens Forskning avslutade min medverkan i den bisarra skendebatt som alla initierade vet har helt annat syfte, nämligen att avleda uppmärksamhet från den undermåliga forskning kring miljörisker och det ansvarslösa larmande i medier som till sist utsatts för offentlig granskning.

Konsultuppdragen

Inom ramen för min professur vid Harvard har jag under en 10-årsperiod vid några tillfällen accepterat vetenskapliga konsultuppdrag av det slag universitetsledningen aktivt stödjer och uppmuntar. Mina argument och ställningstaganden finns redovisade i publicerade artiklar, offentliga föredrag, granskning av vetenskapliga protokoll och inlagor till den amerikanska miljöskyddsmyndigheten (EPA).

För att öka kvaliteten i detta arbete samverkar ofta en grupp forskare från ledande universitet i USA, från federala National Institutes of Health (NIH) och

från WHO-organet International Agency for Research on Cancer (IARC). Jag står orubbligt bakom mina vetenskapliga ställningstaganden inom ramen för detta arbete och menar att dess nytta sträcker sig långt bortom industrins snäva vinstintressen.

Hycklande indignationsjournalistik

Det förblir därför obegripligt för mig hur detta arbete skulle kunna ha något samband med trovärdigheten i min egen epidemiologiska forskning, som därtill har en helt annan inriktning. En meningsfull och saklig diskussion kring dessa frågor kan äga rum först när den lilla grupp som nu försörjer sig på hycklande indignationsjournalistik istället specificerar vilka av mina bedömningar och uttalanden som de anser saknar god vetenskaplig grund.

Hans-Olov Adami
professor, prefekt,
Karolinska institutet

Vem sponsrar Läkartidningens mörkläggnings?

II I LT 50/2002 (sidorna 5062-3) finns en Medicinsk kommentar med rubriken »Vad bör en medicinsk tidskrift ge – fakta eller sponsrad underhållning?« samt en artikel av Olof Nyrén: »Vem kan man lita på? Om journalisters uppdrag och agendor«.

Både ledaren och artikeln handlar om, och angriper, det faktum att tidskriften Medikament är en kommersiell produkt, något som så vitt jag vet aldrig varit dolt. Olof Nyrén prövar den djärva hypotesen att den kommersiella tidskriften är kommersiell med sina epidemiologiska verktyg, och får den bekräftad. En vetenskaplig bekräftelse av det som redan är vetet.

Underhållningen

Olof Nyrén anger en intressekonflikt: han arbetar på samma institution som Hans-Olov Adami, en måltavla för det som utgjort den »sponsrade underhållningen«. Läkartidningen bemöter genom att byta samtalsämne. Att byta samtalsämne är en klassisk mörkläggningsstrategi.

Undertecknad är den som stått för underhållningen [1] och därmed skapat Nyréns intressekonflikt. Eftersom in-

teressekonflikter varit ämnet för underhållningen kan det vara av intresse att veta vad Läkartidningen mörklägger och sopar under mattan.

Hans-Olov Adami har bisysslor. Offentligt anställda ska ange sina bisysslor. Adami har antytt sina, men utan precisering och utan angivande av uppdragsgivare. T ex framträdde han på en konferens i Korea på uppdrag av en konsultfirma. Konsultfirman bekostade på uppdrag av en klient tre deltagare till denna konferens. Två framträdde som oberoende forskare, den tredje var från konsultfirman.

Bidragen från dessa tre var samordnade så att budskapet skulle bli tydligt. Konsultfirmans uppdragsgivare fick alltså tre bidrag som kompletterade varandra, men två framträdde som om de inte hade någon kommersiell koppling. Om sådana dolda förbindelser med industrin handlar underhållningen. Poängen med att dölja dessa förbindelser är just att de ska framstå som oberoende när man avger en partsinlaga, fastän man får betalt för att göra det.

Historien med Korearesan har varit känd i ett år, de frånvarande uppgifterna om bisysslor likaså. Adami har haft Gott